

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: . . . . .
Egy hóra. . . . .
Negyedévre . . . . .

Felelős szerkesztő:
MEGEDŰS LORÁNT.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piacz-utca 47. és 49. szám.

A pluralitás és a 48-asok.

Debreczen, október 1.

Mióta Andrásy titkos javaslata ki pattant, azóta a „bűnös visszaélés“ dacára kormánypart és ellenzék egyformán foglalkozik a választói javaslattal és annak saroktételével, a pluralitással. Vártuk a függetlenségi kormánypart állásfoglalását is. Nem volt ugyan kétségünk abban, hogy a függetlenségi pártnak ez is tetszik, mint minden, ami a kormánytól ered, de mégis kíváncsiak voltunk, hogy nyeli le ezt a békát is.

És lenyelte. Kossuth Ferenc hivatalos lapja már tegnap reggel állást foglalt ez ügyben és lelkesedéssel tör lángszát a pluralitás mellett, tegnap este pedig a függetlenségi pártkörben puhultak meg a kurucok. Milyen simán ment és milyen gyorsan ment. Csak fölsetált a kabinet gyöngye, Andrásy Gyula, a gróf és a szabadság, testvériség, egyenlőség rettenthetetlen bajnokainak kivágta az aranyigazságot, hogy „a világon semmi sem egyenlő.“ Ugyan, felelte Kossuth Ferenc, aki a sovánnyabb esztendőkből még mérnök

volt és így szakértelemmel hozta föl miniszter-társa aranyigazságának bizonyítékául, hogy: „két gyufa sem egyenlő.“ Amikor még az ellenzékiség keserü kenyerét ették, akkor még nem voltak ilyen okosak és a választóik előtt nem tartottak ilyen szörnyen bölcs fejtegetéseket az egyenlőségről. Igaz, hogy ki is verték volna őket a választóik, ha efféle elveket hirdettek volna előttük.

De nem kell elfelejteni, hogy a választói reform a fuzióra jó s a pluralitás csak hid a két legnagyobb kormánypart egyesüléséhez. A kvótát már fölemelték, a kiegyezést megkötötték, a delegációba beültek, a létszámot föl fogják emelni, a rettenetes milliókat megfogják szavazni, most már csak a Royal kapuja kopott táblájáról kell le-törölni a 48-as számot és helyébe írni a 67-est. Nagyon szépen hangzik majd: függetlenségi és 67-es pártkör. A pluralitás csak a kapu, melyen át meg nem roppanó kemény derékkal masiroznak a fogatlan kurucok az egyetlen, előttük posszibilis hatvanhetes táborba.

És ha kérdjük: miért ez a gyors

megjuhászodás még az ellenzéki Hol-lók részéről is? Válasz: a szocialisták hazaárulása nyitotta ki a függetlenségi szemeket és a bécsi szövetség ellen egy táborba mennek a pluralitás zászlaja alatt.

Nagy a gyanunk, hogy a szocialista „árulás“ nélkül is fölesküdtött volna a függetlenségi párt a pluralitására, mert ebben a pártban, mióta kormányra jutott, nincs demokrata gondolkodás. Feudalizmus, klerikalizmus, junkerthum és ignorantia egy akolban, a neve: függetlenségi párt. Azok, akik nem analfabéták közöttük, azok régen el vannak keseredve és csendes megadással szemlélik a nagyra-hivatott párt romlását. Mi azonban, akik az igazi függetlenségi eszme zászlajára esküdtünk, mi nem tudunk más függetlenséget elképzelni, mint amelynek drágaköve az igazi nemzeti demokrácia és szomoruan látjuk elkövetkezni az időt, midőn egy hamis és torz törvény alapján az ország mai többsége megásta a sírját a nemzeti demokracizmusnak és a nemzet függetlenségének.

Leányok a színházban.

Allandó gondja a mamáknak, hogy leányaikat mikor vigyék magukkal a színházba és mikor hagyják otthon. Fgye lemmel olvassák az új darabok ismertetését és gondosan választják meg azokat a műveket, amelyek véleményük szerint leginkább megfelelnek a fejlődő leánylélek gondolatvilágának. Ismertem egy epés kedvű agglégényt, aki azt tartotta, hogy a leányokat egyáltalán nem kell színházba vinni. A legártatlanabb szindarab is csak érett embereknek való s a legjobb esetben haszontalan, fantasztikus ideákkal tölti meg a leányok fejét. Általában véve a sikamlós tárgy, merész feldolgozású darabokat. törülni kell a leányok műsorából. Övják őket az érzéki ség, a reális szerelem jegyében álló, bármily magasröptű és nemes színvonalu művektől is és ott, ahol a valóságból, az életből vett anyagot formálja meg művészi formában az író, nincs helye a leányoknak, az általánosan elterjedt nézetek szerint.

Ez a sokat élt emberek szempontja, akik tapasztalataik árán élesedett látá-

sukkal mindenütt meglátják a veszedelmet, ami fölött vakon haladna el az, aki kevesebbet ismert meg még a valóságból. Elviszik ellenben a leányokat szentimentális, érzélgős darabokba, búbajos mesedramákba, olyan világokba, melyek nem léteznek s amiket csak egy-egy kiváló ember ragyogó képzelete varázsol élénk. Olyan darabokba, amelyek tele vannak illendő szerelemmel, önfeláldozással s amelyekben a leggonoszabb intrikus is inkább ölni kész, vagy bármely más gazságot, elkövet: de semmiesetre se fogad hölgyeket a lakásán.

Pedig sokszor éppen a legnemesebb, legszebb és legtökéletesebb mögött leselkedik a fejletlen leánylélekre egy másik, talán még sokkal nagyobb veszedelem. A lelke teleissza magát ábrándokkal, illuziókkal, agyveleje grandiózus gondolatokat fogad magába, amiket meg nem ért és meg nem emészt.

Nemrégiben Pesten az Ember tragédiáját néztem meg. A nézőtér tele volt fiatal leányokkal. És visszaemlékszem rá, hogy egykor engem is, mint gyermeket, elvittek ebbe a káprázatos mesevilágba, ahol ideális javakért küzd az ember. S

az a sok fiatal leány csillogó szemekkel hallgatja végig ezt a csodás, világfájdalomtól átítatott, gyönyörű költeményt, mely oly mélységesen szomorú mégis: hiszen ideális képeiben is az emberi törekvések gyarló hiúságát mutatja meg. Csupa nagy eszme magyarázata az egész cselekmény: tehát az ifjúságnak való, — így okoskodnak az emberek. És nem gondolják meg, hogy azok a leányok, akik az ideális, az erős, a hatalmas férfit látták ebben a tündérvilágban, azt fogják keresni az életben is.

Nem veszedelmes elferdítés-e ez a mi, sajnos, oly józan világunkban modern és hétköznapi gondolkozású emberekből álló társadalom egyik legfontosabb alkotórésze, a nő szellemi nevelésének? Modern életet élünk, ugyebár? Tisztában vagyunk vele, hogy az ábrándok és illuziók szükségkép való elfoszlása mindig bizonyos keserűséget visz az ératlen szívbe.

Nem inkább vértetni kellene a leányt a képzelt szerelem álképe ellen, a házasság alkalmával okvetlenül bekövetkező kétségbeejtő csalódás ellen? Csak az érett ember tudja élvezni a szín-

A legújabb divatu női- és leányka kalapok

legoliosóbban beszerezhetők Jungreisz Mari Utódánál, Piacz-u. 52.

A kereskedelmi kamara közgyűlése.

Október 8-án.

A debreczeni kereskedelmi és iparkamara október hó 8-án tartja meg őszi első rendes közgyűlését. Az érdekes tárgysorozatot ma kapták meg a kamarai tagjai akik bizonyára nagy érdeklődést fognak tanúsítani a közgyűlés iránt.

A napirend főbb pontjai ezek: előnöki előterjesztés számos folyó ügyről, titkári jelentés az ügyforgalomról, több miniszteri leirat számos ipar és kereskedelmi jogi kérdésben. Államsegélyes ügyek. Az ipartörvénytervezet. A vasárnapi munkaszünet parlamenti rendezése. Törvénytervezet az alsóbbrendű vasutaktól. A vasúti üzletszabályzat revíziója. Panaszok a munkásbiztosítás törvényes rendje ellen. Az 1909 évi költségvetés. Szakoktatási és ösztöndíj ügyek. Társkamaraik megkeresések. Kéményseprési kerületek. Számos vasúti, posta- és telefon-ügy. Vásárok, vámok és helypénzügyek. Husrendészeti kérdések és nagyon sok segélyezési ügy.

A kamara közgyűlését több szakosztályi ülés fogja megelőzni, így például holnap, pénteken fog ülésezni a kereskedelmi szakosztály. Ezekben az üléseken a közgyűlési tárgysorozat pontja kerülnek megvitatás és előkészítés alá.

A létszámemelés réme.

A paktum hiteles aktái.

Boszniát bekebelezik.

Sokat beszéltek az utóbbi időben a létszámemelésről, melyre a mostani kormány a paktumban kötelezte volna magát. Ma az *Ujság* közli a paktumnak idevonatkozó hiteles német szövegét. Itt közöljük a két pontot magyar fordításban.

A föltétlen szükségesség.

1. A vezényleti és szolgálati nyelv kérdésének teljes kikapcsolása.

padon az idealizmus játéka, az éretlen megszedül tőle s a mindennapi élettől is várja az ideális, nagy, örök érzéseket, — örökké hasztalanul. És szintugy veszedelmesek a naiv, érintetlen leánykedélyre nézve a szentimentális, érzélgős darabok is. Mert valami transcendentális szerelmi vágyat ébresztenek benne. Az ifjuság ugyanis hajlik az ábrándok, a szép hazugságok felé. Vannak, akik azt mondják: ez az élet tavaszának legfőbb áldása. De csak kérdezzék meg a csalódottakat, kérdezzék meg azokat az asszonyokat, akik örök szerelem és ideális érzések rózsás illúzióival mentek az oltár elé: minő rettenetes lelki rázkódások árán ébredtek a visszataszító valóságra.

A leányoknak az életet kell megmutatni. Nem a legesufabb, leghitványabb oldalait, de nem is poétikus képtelenségeket. Hadd tanulja meg, hogy nyitott szemekkel nézzen körül és akkor értékelje, fojza azt, amit a valóság nyújtani tud. Nem kell féltetni az ifjuság idealizmusát. A reális gondolkodású leányban is marad valami a nagy titokból, mely nem egyéb, mint kifejtett és fejletlen érzések, gondolatok összetétele: az ember.

Ezzel kapcsolatban kormánynyilatkozat, melyben kifejezésre jutnak a nemzet alkotmányos jogai; ennek a nyilatkozatnak dolgában a kinevezendő kormányelnök előterjesztést tartozik tenni a felségének.

2. Indemnitás és az 1905-1906-ik évi rendes ujoncjutalék.

A felemelt ujoncjutalékre vonatkozóan a tárgyaló felek elismerik ennek szükségességét, de úgy vélik, hogy ezt az ügyet az első vagy a második kormány részéről csak akkor kell szóba hozni és a törvényhozás elé terjeszteni, ha bekövetkezett ennek föltétlen szükségessége.

(Első vagy második kormányról itt azért van szó, mert a mostani kormány csak átmeneti jellegűnek volt tervezve.)

Az a föltétlen szükségesség, amelyhez a paktum a létszámemelésnek a magyar törvényhozás elé terjesztését hozzáfűzi, legközelebb be fog már követközni.

Okkupáció annektálás.

Mint hírlik, vagy már a delegációk tanácskozásait megnyitó királyi trónbeszédben, vagy pedig a delegációk tárgyalásának ideje alatt közzéteendő hivatalos nyilatkozatban az a közlés foglaltatik majd, hogy immár elhárultak azok az akadályok, melyek eddig nem tették lehetővé, hogy Bosznia-Hercegovina okkupációja annektálássá változtassék.

A delegációk tehát arról fognak értesülni, hogy a megszállott tartományokból rövid időn belül a magyar osztrák monarchiába bekebelezett tartományok lesznek.

De hátha bonyodalom támad?

A világpolitikai helyzetre való tekintettel azonban a monarchiának — így okoskodnak az illetékes körökben — számolnia kell azzal az eshetőséggel, hogy Bosznia-Hercegovina annektálása bonyodalmakat támaszthat.

Ezek a bonyodalmak, jobban mondva a bonyodalmak előállításának a lehetősége állapítaná meg azt az „unbedingte Notwendigkeit“-ot (föltétlen szükségességet), melynek a paktum szerint fenn kell forognia, hogy a létszámemelésről szóló javaslat a törvényhozás elé terjesztessék.

Az eddig megszállott Boszniát bekebelezik a monarchiába. Minthogy ebből esetleg háborus bonyodalmak támadhatnak, előáll a hadsereg megszorításának föltétlen szükségessége. Erre hivatkozik majd a korona a magyar kormánnyal, ez pedig a maga pártjaival szemben.

A létszámemelés meglesz.

Lehetséges ugyan, hogy a bosnyák okkupációból bosnyák annektálás lesz, a nélkül, hogy holmi diplomáciai jegyzékváltáson kívül bármilyen bonyodalom támadna.

Ez valószínű is, de előre bizonyosat nem tudhatni, úgy hogy a ügynek a bosnyák ügy is felhasználható. A létszámemelés mindenképpen meglesz.

Szüret Debreczenben

Jó szőlőtermés volt.

Olosó a bor.

Igazi szüretet, amolyan nagy, vármegyeszerte híres szüretet, amilyenekről a régi magyar poéták zengedeztek néhány negyed századdal ezelőtt, csak a nagy szőlőtermő vidékek ülnek. De azért a szüret a kisebb bortermő vidékeken is jelentőséggel bír, mert a szőlőgazdáknak és szőlőbirtokosoknak, különösen mióta a szőlőtermesztés egyre jobban terjed, fontos gazdasági érdeke fűződik a szőlőtermeléshez.

Debreczen környékén igen erősen folyik a szőlőszedés. Hatalmas szőlőtelepek, szőlőskertek húzódnak végig a város határában s a szőlőültetés mindig folyik. A homokos talaj ugyanis kiválóan alkalmas a szőlőtermelésre. A Debreczen-vidéki homokföldeken pedig tudvalevőleg igen kiváló minőségű homoki bor terem, hogy mást ne említsünk, mint a Bocskay-telepen termő bort.

Ez idén jó esztendő jár a szőlőtermelőkre. A termés általában kitünő ugyan mennyiségre, mint minőségre. Ennek szolgál bizonyítékául az az egy körülmény is, hogy míg a múlt esztendőben egy hektoliter bor 22-26 korona volt, az idén 14-20 koronáért lehet kapni.

Igy tehát a Debreczen-vidéki szőlőtulajdonosok vigan kezdték meg október elsejével a szüretet, mely körülbelül e hó második feléig tart, oly bő áldás volt ez idén a szőlőben.

Nem általános, nem titkos, nem egyenlő.

Andrássy a szavazati jog reformjáról.

Végre tudja az ország, mi van Andrássy Gyula gróf tarsolyában. A miniszter saját előadásából a választási törvény a következőkben határozódik ki:

1. A választás lényege a többes (1-2-3) szavazat, az u. n. pluralitás.

2. Az irni és olvasni nem tudók közvetett választási jogot gyakorolnak. (Ezt tegnap még le akarták tagadni.)

3. Az irás és olvasás bármilyen (és nem csak magyar) nyelven.

4. A szavazás nagy községek és körjegyzőségek szerint történik.

5. A szavazás az egész vonalon, még a városokban is nyilvános.

6. A fuvarozási és az etetési és itatási költségek továbbra is megmaradnak.

7. A választási jog kérdését és a kerületek új beosztását egyszerre tárgyalják. (Ezt a koncessiót az utolsó pillanatban a jelenlegi képviselőknek tették.)

Biztosra lehet venni, hogy az egész törvény csekély módosítással keresztül fog menni. A módosítások legfeljebb újabb megszorításokat fognak eredményezni, amennyiben az intellektuális censenc mellé még képek lesznek vagyoni cenzust is behozni.

Ilyenformán lesz általános választójogunk, ami azonban csak szójáték és nem valóság, mert az a jog

*nem lesz közvetlen,
nem lesz egyenlő,
nem lesz titkos,
nem lesz községenkénti.*

Ez az általános választói jognak parodisztikus kijátszása. Továbbra a mi választói jogunk lesz a legelmaradottabb az egész művelt világon. Még Török- és Oroszország választójoga is különb Andrassy kotyvasztékánál, mely nem egyéb, mint a régi rendszer statisztikai ricsettől felöntve. A választások legfeljebb drágábbak lesznek, de se nem becsületesebbek, se nem igazságosabbak.

A jelenlegi képviselőháztól semmi javítást nem lehet várni. A javaslatot a szigorított házszabályok hatálya alatt keresztül fogják hajszolni és legfeljebb lesz egy pár heti meddő vita és azzal vége. A becsületesen hazafias elemek és a népjogok hívei pedig folytathatják a küzdelmet tovább és ki tudja, hogy mikor nyílik alkalom új és tisztességes reformra.

Cseberből vederbe estünk. Ez az egész.

— A választói jog ismertetése.
Fővárosi tudósítónk táviratozza: Az általános választói jogról szóló törvénytervezetet most ismerteti Kossuth Ferenc a pártbíráival, akik nagyobb csoportokban jelennek meg a miniszternél. Ma délelőtt 30 függetlenségi képviselőt kért magához a kereskedelmi miniszter. Umba s 10 óráig 12 óráig ismertette velök a nagyfontosságú ügyet.

Baleset a faipargyárban.

Egy iparostanonca a gép kerekkel között.

A debreczeni faipari gyár részvénytársaság postakerti telepén súlyos szerencsétlenség történt ma délután. Egy felfeloldozó iparostanoncnak munkaközben a gép elkapta a jobb karját és azt teljesen összeroncsolta.

A végzetes baleset Törös József 14 éves iparostanonccal történt. Egyik fűrészelő gépnél volt alkalmazva, mint a felvágott tűzifa kezelője.

Ma délután is éppen egy nagyobb oszlop faanyagot akart a gép fűrésze alól eltávolítani s e közben a villámgyorsan forgó gép fűrésze elkapta a jobb karját s a kezefejét teljesen szétforgácsolta, az alsó és felső karján pedig súlyos sérüléseket okozott.

A szerencsétlenül járt fiatal iparos társul az iszonyu fájdalomtól eszméletét veszítette s a balesethez előhívott mentők ilyen állapotban szállították be a debreczeni közpórházba, ahol kezefejét amputálták, a karján tátongó sebeket pedig bekötötték. A fiú állapota nagyon súlyos.

Új állások a színházban.

Aki az előadásért felelős.

Nagyképesség vagy micsoda?

A színház téli szezonjának első esztétét hirdető szinlapok meglepetéssel kedveskedtek a debreczeni közönségnek. Nemcsak azt közölték, hogy ma a „Tatárjárás” című operett kerül színre és nemcsak a szereplő személyek névsorát hozták, hanem ezeken kívül, továbbá azok kivül, hogy egy szinlap ára a pénztárnál 20 fillér és még sok más egyben kívül azt a szenzációt adták tudtára a publikumnak, hogy a színháznál új állások szerveztettek, mesés nagy állások, óriási állások, olyan rémségesen impozáns állások, amilyenek sehol, az egész országban nincsenek, sem a főváros, sem a vidék egyetlen színházában sem. Megelőzve az ország valamennyi színházát, — ne teszék olyasmit gondolni, mintha most az következnek, hogy: „szinrekerül a Debreczeni Városi Színházban,” ó, nem ez következik, ennyire mégsem vagyunk, csupán új állások szervezéséről van szó, csoda nagy állások, soha itt nem volt állások szervezéséről. Még szerencse, hogy a szinlap elárulta, különben az emberek talán még aludni sem tudtak volna a fejtöréstől, ha véletlenül a szintársulat két tagja bekopogtat a lakásukra és a szobalánnyal beküldi nekik a nevjegyeiket, a melyeken ezek olvashatók:

I.

Ferenczy Frigyes
a debreczeni színház tagja, az előadásért felelős.

II.

Mártonfalvy György
a debreczeni színház karnagya, az előadásért felelős.

Ugy bizony. Ilyen állások szerveztettek a debreczeni színháznál. „Az előadásért felelős” című és jellegű állások. Hogy ezt az előleges színházi jelentés elhallgatta! Tyű, a kutyafáját, ha ezt a bérlő közönség tudta volna, hogy ilyen állások is vannak a debreczeni színháznál! Talán még nagyobb tömegben ostromolta volna szeptember derekán a színház előcsarnokát s az igazgató már az első előadás előtt kioszthatta volna s az egész szezon alatt állandóan kifüggesztve tarthatta volna a „Megtelt!” tábláskát.

Vagy talán nem is egészen így lett volna, sőt talán egy csöppet sem lett volna így, sőt talán éppen ellenkezően lett volna, ha a bérlő közönség előre tudta volna, hogy Ferenczy Frigyes ur és Mártonfalvy György ur az a két ur, aki „az előadásért felelős”. A közönség azt hitte, hogy „az előadásért felelős” nem lehet más, mint Zilahy Gyula színigazgató, aki Debreczen városával szerződéses viszonyban van s aki azért kapta bérbe az

1905 ik évtől fogva a debreczeni színházat, mert felelősséget vállalt, hogy ebben a színházban művészi nivón álló előadásokat produkál.

És ezt a felelősséget áthárítani senkire másra nem lehet. Ferenczy Frigyes ur rendezheti a Tatárjárást, Mártonfalvy György ur betaníthatja és dirigálhatja az operettet. Ferenczy ur a rendezésért, tehát a scenikai munkálatért, Mártonfalvy ur az operett zenei munkálatának elvégzéséért felelős lehet az igazgatójának, akivel szerződött, de az előadásért felelős egész és osztatlanul egyedül és kizárólag Zilahy Gyula színigazgató ur lehet, a várossal, amelylyel szerződött, illetve a közönséggel szemben. Hogy egy egészen közelálló példával szolgáljunk a meggyőződés okáért: mi volna, ha egy lapszerkesztő a színigazgatóval analóg eljárást követne?

Az újságolvasó publikum közül valaki érdeklődne a vezérek iránt; kérem — mondaná a szerkesztő — ez nem tartozik rám, a vezércikk irásért X. ur felelős. Egy másik valami városi közlemény iránt óhajtana eszmecserébe bocsátkozni; kérem — mondaná a szerkesztő — a városi ügyek megírásáért Y. ur a felelős. És így tovább. Vagyis minden egyes rovatért X., Y., Z. stb. ur volna felelős, a szerkesztő pedig csak a lapért felelne. Éppen úgy, mint a debreczeni színházban Zilahy ur csak a színházért felelős, de az előadásokért nem ő hanem Ferenczy ur és Mártonfalvy ur.

Ez a helyzet nem állhat meg. A debreczeni színházban kifelé Zilahy színigazgató felelős mindenért; az előadásokért is, a tagjaiért is. És föltesszük Zilahy Gyuláról, hogy esze ágában sincs kibujni a felelősség alól; de ha akarna, sem bujhatna ki. Inkább hajlandók vagyunk azt hinni, hogy egy németországi szokás félreértésével állunk szemben. A Hungária kávéház színészasztalánál úgy magyarázták egy kíváncsiskodónak a szinlapon diszolgó csodabogarat; hogy ez Németországban is így van. Igaz, de ott felelősség alatt egészen mást értenek. Ott a felelősség a rendőrhatalommal szemben kötelez, de a publikummal szemben ott is az igazgató a felelős.

Még egy eset lehetséges és talán ennek volna valami mentsége, de értelmének nincs egy csöpp sem: ha ugyanis „az előadásért felelős” cím annyit jelent, mint a „rendező”. Mucsa szokás, hogy kibiggyeszti a szinlapra a rendező nevét, bár ez se tartozik s publikumra, de isten neki, inkább legyen a szinlapon, hogy ki rendezi a darabot, mint hogy e helyett nagy képpel és meg nem engedhető módon azt írni, hogy X. színész felelős az előadásért. (Hogy a rendezéshez mint jut hozzá a karnagy, az még ebben az esetben is érthetetlen.)

Ferenczy Frigyes ur játszó jó és rendezzen jól, Mártonfalvy György ur dirigálja jól az énekkart és zenekart, de ne kapaszkodjanak értelmetlen címek után. Ha szük nekik Macedónia és minden áron az előadásért akarnak felelősek lenni, pályázzanak valamelyik direktióra, ott ki-

elégíthetik az ambíciójukat. Debreczenben ez nem fog sikerülni nekik. Mert az előadásért való felelősség a színigazgatástól el nem választható.

A spanyol királyi pár Budapesten.

A király fogadta őket.

A fellobogózott főváros.

Hosszas készülődés és várakozás után ma délután megérkezett Alfonz spanyol király és neje Budapestre. A királyi vendégeket nagy pompával fogadta a főváros. Az utvonat, amerre a bevonulás történt, lobogó-erdőbe van öltöztetve, majd minden házon a sárga-vörös spanyol zászló, piros-fehér-zöld trikolor és kék-sárga-vörös zászló leng.

A Váci körút sarkán gyönyörű, hatalmas diadalkapu áll, mely díszítésével és óriási nézeteivel elragadja a nézőt.

A spanyol királyi pár megérkezéséről és fogadtatásáról fővárosi tudósítónk a következőket táviratozza:

Készülődés a fogadtatásra.

A spanyol királyi pár fogadására ma délelőtt Budapestre érkeztek Ferencz Ferdinánd főherceg és Mária Annunciata főhercegnasszony.

Az ünnepélyes fogadtatásra a készülődés már délelőtt megkezdődött. A bevonulási utvonatát előtette az érdeklődő közönség. Az utvonat jobb oldalán, a nyugati pályaudvartól egészen a várig gyalogos katonaság, lovasság és tűzvétség foglalt állást, míg a baloldal mentén rendőrök álltak sorfalat még pedig a közönséggel szemben.

Délután háromnegyed 3 órakor indul el a királyi várpalotából az állomás felé az első udvari fogat, melyben József főherceg és Augustia hercegnasszony ülnek. Néhány perccel ezután kigördül a második udvari fogat. Ebben a király ül Ferdinánd trónörökösrel.

Amint a királyi fogat az állomásra ér, a katonazenekar rázendít a *Gotterhalté-ra*. A király *Fülepp* főpolgármesterrel vált néhány szót, majd *Boda* főkapitányhoz fordul, kinek megelégedését fejezi ki, az utvonalon tapasztalt példás rend fölött.

Megjön a királyi pár.

Pontban 3 órakor robog be az udvari vonat az állomásra, mely a spanyol királyi párt hozza. A katonazenekar a spanyol himnuszt játssza, a közönség éljenez.

Alfonz király a 38. ezred ezredesi ruháját viseli. Kiszáll, egyenesen a királyhoz megy, akit kétszer megölel és megcsókol. Utána a királyné szállott ki, aki kezét fogott a királlyal. A spanyol királyné gyönyörű világos kék ruhában van, kőcsagtolas kalapban, rajta vagyonokat érő ékszer. Keblén nagyértékű briliáns kereszt.

A közönség, amint a királynét megpillantotta, általános tetszémorajban tört ki, annyira elragadta a királyné elbűvölő szépsége.

Ezután Alfonz király megcsókolta a hercegnőket, kezét fogott a hercegekkel, majd megtörtént a magasabb méltóságoknak való bemutatása.

Az üdvözlések után megkezdődött a bevonulás a budai királyi várpalota felé. Az utcán felállított zenekarok a spanyol királyi himnuszt játszották. Amerre

a bevonulás történt, mindenütt óriási tömegekben állott a nép, amely lelkesen éljenezte az uralkodókat.

A spanyol királyi pár tiszteletére ma este fél kilenc órakor udvari bál volt. A bált a királyi várpalota új tánctermeiben tartották meg. A bálou megjelent a király, Alfonz spanyol király és neje, a Budapestben időző főhercegek, nagy követek és számos meghívott előkelőség. Az udvari bálra 1300 meghívót bocsátottak szét.

SZÍNHÁZ

Műsor:

Okt. 2. Péntek: Tatárjárás, ujdonság, operette B. bérlet.

Okt. 3. Szombat: Tatárjárás, ujdonság, operette C. bérlet.

Okt. 4. Vasárnap: délután Goldstein Számi, félhelyárakkal. Este: Tatárjárás, bérletszünet.

Tatárjárás.

(Bakonyi Károly és Kálmán Imre daljátéka, melyet a debreczeni színházban ma este játszottak először.)

Soha még ilyen szezonnyitást! Ilyen fojtó hangulat, ennyi bántó auspicium sohasem előzte meg a kapunyitást, ilyen kritika éhség még sohasem leste a debreczeni társulat első debütjét. Minek ismételtetni, hogy miért? Zilahy Gyuláról köztudomás szerint kimondta a hivatalos s nemhivatalos közvélemény, hogy: adja el az idén mindenét, amiye van, amit tud, vagy pedig — ne adjon elő ezentul semmit. Ezt nem sutogták ezuttal, hanem nyíltan, sőt hangosan mondták meg az igazgatónak, aki bizonyára tisztában van azzal, hogy a most utólszor kapott fehér lapot pusztán ígérekkel kitöltenie immár nem lehet. Jó, hogy így van; egy sereg — mindkét félre nézve — kellemetlen helyzetet kerülné el az, hogy nyílt föltételek szabályozzák a rezsim fenn- vagy fenn nem maradását.

Mi: erőt s kitartást kívánunk Zilahy Gyulának ahhoz, hogy a debreczeni közönség rokonszenvét, melyet teljes mértékben sohasem bírt s a most mult esztendőben makacs következetességgel unostalan kokára tett, megszerezhesse. Isten tudja, hátha sikerülni fog?

Théatre parée nem volt, de a színház zsufolóság megett. Kimondhatatlanul jó közönség a debreczeni. Páholybérlet természetesen az idén is csak a kiváltáságosok kaptak, évtizedes jogutódlás címén. A támlásszékek első sorai szintén kibérelve, aminthogy kibérelnek itt talán a széksorok közé elhelyezett ottománokat is, ha lehetne.

Hét után pár perccel már élénk a színház környéke. A jegypénztár előtt gyilkos harc az emeleti helyekért, a foyrban kaotikus nyüzsgés, a kocsibejáróknál gummikerekek diszkrét gördülése, amelyhez fülsiketítő disszonanciát ad a színházi ujságos rikkancok lármája. A színpalak mögött Zilahy és Ferenczy rendeznek, utasítgatnak lázasan, fényolokor aztán elnémul minden; *Mártonfalvy* fölkapja a pálcikáját, a zenekar belekezd egy meglehetősen zavaros előzenébe, az orkeszter lángjai kigyulnak, a csillárokéi kialusznak, s felgördül a függöny.

A *Tatárjárás* tagadhatatlanul a jobb daljátékok közül való. *Bakonyi*, a szerzők közül a szerencsésebbik, sokat haladt az *Aranyvirág* óta, s különösen a színpadi hatás raffinementjaival jött csaknem teljesen tisztába. Avagy nem elsőrendű kész-

segre vall-e, hogy valaki élvezhető, sőt élvezetes daljáték-szöveget tudjon adni — mese nélkül?

Mert a *Tatárjárásnak* igazán nincs meséje; jelentéktelen váz ez a libretto, teletüzdelve viszont száz és száz apró, hatásos trükkel, s ami ennél többet jelen, megélenkítve két-három olyan befejezett daljáték-alakkal, a melyeknek magyar szerzők nem igen szoktattak hozzá bennünket. — A *Kálmán* Imre zenéje nem nagyigényű muzsika; az *Oh holdas este*, amely pedig nyilván piéce de resistance nak készült, mindenáron arra készíti a hallgatót, hogy kúttasson a memóriájában; a *Lórentei és Riza* nagy partija operába való s ott viszont rossz; maradna aztán néhány — különben fülcsiklandozó s tetszetős — kuplé, de édes istenem, jó kuplét Zerkovitz ur is komponál, s Zerkovitz urról mégsem lehet elmondani, hogy tehetséges zeneszerző volna. Azt mondtuk, hogy *Bakonyi Károly* a szerencsésebbik szerző. Bővebben is méltatandók ezt a dicséretet: megírjuk, hogy a darab jeleneteinek beállítás, a mesteri felvonásvégek, a pazarul szétszórt ötleteségek egész raja, a sovány kis mese gyors lebonyolítása, s mindennekfölött: *Lehornyainak* és *Wallersteinnak* a karrikatúrái kifogástalanok. Ezek fogják biztosítani a darab népszerűségét Debreczenben is, a mint biztosították a Vigszínházban, s mindenütt, ahová innen a daljáték eljutott. Ha *Bakonyi Károly* más zeneszerzővel, mondjuk ismét *Huszkával* szövöttek volna, nem lehetetlen, hogy elhomályosítsák *Bob hercegek* sikerét is, amely pedig eleddig csakugyan páratlan volt Magyarországon.

Ünneprontók nem akarunk lenni, azért nem irunk az előadásnak különben sem nagyszámú hiányosságairól. Ezek a foltok elvesztek abban a színházban, melyet a publikum debüt-láza, a színház-avatási hangulat, a premier s no, részben az előadás is alkottak. Szivesen konstataljuk egyebekben, hogy *Ternyei és Mártonfalvy*, kik az előadásért „felelősek” voltak, tisztességgel tettek eleget feladatuknak. *Ferenczy* egy pár szokatlanul eleven és mozgalmas tetteglenést produkált, s féltékenyen — bár néh: hiába — igyekezett teljes rúsh-sel lepörgetni minden jelenetet; *Mártonfalvy* pedig a töle megszokott módon erőskezü s gondos volt.

Az előadásban, mely ezek szerint olyan sikerrel járt, mely Zilahy is, a közönséget is kielégítheti, közreműködött ugyyszólván az egész énekeszemélyzet. *Zilahy* szemmelátható indiszpozícióval játszotta s énekelte szerepét, tapsban ennek dacára bőven volt része. *Rózsa Lili*, kit kedves ismerősként köszöntött a közönség, tömördek temperamentummal s igen graciózan játsza a csacska huszáronkéntest. Az ő legbecesebb tulajdonsága: a teljes, fővényes intelligencia még ebből a tarka-barka alakból is ki-kipattant, kikiszökött. Az énekszámait sorra megújráztatták. Ugyaníly melegen fogadták *Horváthot*, a harmadik szereplőt, ki já tékban s hangban a régi.

Külön megemlítést érdemel a *Ferenczy* elsőrangú altábornagya, akinél — hogy is fejezzük ki magunkat — zavartalanabban groteszk figurát rég nem láttunk a debreczeni színpadon. *Ligeti* Lajos is rengeteg derűtséget váltott ki elapadhatatlan humorával, mellyel a tartalékos hadnagy alakját bevonta. Kupléival alig győzött bejelni a közönség. *Zilahy Győre*, *Tallián*, *Nádor* illő ösezt adtak, *Torma* pedig egyforma jót nyújtott énekben játéokban egyaránt.

Huzella eleven s jól kellene irun szerint az e kétségtelenül megkapó fin val s művés hogy meglep nosan fokoz solni, hogy szélíni tudása zönséges pá téka nem re nyujt erre.

— Gy Jolán bem tatkozik be leánya a S zatban „A melyben Gy színigazgató nár leányát estén Geró Aranka, Bél adják.

— Va nap, mint Délután fell tűnő énekes tein Számi“ repben Gyó repet eredet válobb alak Gyöngyi J Este rendez Tatárjárás

— A házban K vértanú em getvári vé lommal mes Lugó játsza.

— F sége ma d után Frigy kor pedig tert, aki ségnél.

— I jubileum iránt vise mint Deb igen van tisztelje nek, mint alkalommal írói és tan vándik s nárságána nepelte. D számmal ünnepen; kőr képv dos Alber Kun Béla kat küldt gos és a ben jelen

Fisch

Huzella Irénről, szegény Csige Ilonka eleven s jobb másáról, külön s hosszan kellene írunk. A művészet szempontjai szerint az előadás legkülönb szereplője kétségtelenül ő volt. Treszka alakját olyan megkapó finomsággal, annyi intelligenciával s művészi készséggel állította élénk, hogy meglepetésünk s figyelmünk folytonosan fokozódott. Bátrak vagyunk megjósolni, hogy ez a fiatal leány, akinek a beszélni tudása is kész művészet, nem közönséges pályát fog megfutni. Tegnap jótéka nem reménységet, hanem garanciát nyújt erre. (g z.)

— **Gyöngyi Izsó és Gyöngyi Jolán bemutatkozása.** Hétfőn este mutatkozik be hivatalosan Gyöngyi Izsó és leánya a Schöntflac-féle mulattató bohózatban „A Rabin nők elrablása”-ban, melyben Gyöngyi *Rettegi Fridolin* vidéki szinigazgatót, leánya pedig *Etelkát*, a tanár leányát adja. A többi szerepeket ez estén *Gerő Ida*, *Zsigmondi Anna*, *Hahnel Aranka*, *Békés*, *Ternyei*, *Bérczy* és *Győre* adják.

— **Vasárnapi előadások.** Vasárnap, mint rendesen két előadás tartatik. Délután félhelyárral Kövesi Albert kitűnő énekes bohózata kerül színre: „*Goldstein Számi*”, az új honpolgár. A címszerepben *Gyöngyi Izsóval*, a ki ezt a szerepet eredetileg orefálta és egyike a legkiválóbb alakításainak. Partnere lesz leánya *Gyöngyi Jolán*, aki *Virág Toncsit* adja. Este rendes helyárral, bérletszünetben *Tatárjárás* kerül színre.

— **A vértanuk emléke a színházban.** Kedden, október 6 án a 13 aradi vértanuk emlékezetére Jókai drámája, *Szigetvári vértanuk* kerül színre. Ez alkalommal mutatkozik be az új hősszerelmes *Lugosi Jenő*, ki ez estén *Zrinyi* játssa.

ÚJDONSÁGOK.

— **Fogadás a királynál.** Ő felvége ma délelőtt fogadást tartott. 9 óra után *Frigyes főherceget* fogadta, 10 órakor pedig *Ahrenthal* közös külügyminisztert, aki egy teljes óráig volt a felvégnél.

— **Debreczeniek Beöthy Zsolt jubileumán.** *Beöthy Zsolt* kevés város iránt viseltetik oly benső vonzódással, mint *Debreczen* iránt, de viszont nem igen van magyar vidéki város, ahol több tisztelője és lelkes híve lakoznék *Beöthynek*, mint *Debreczenben*. Kitént ez több alkalommal, de leginkább most, amikor az írói és tanári világ a nagy tudósnak hatvánadik születése napját és egyetemi tanárságának huszonöt éves fordulóját ünnepelte. *Debreczen* ugyancsak tekintélyes számmal volt képviselve ezen a fényes ünnepen; ott voltak ugyanis a *Csokonai-kör* képviselőiben *Géresi Kálmán*, *Kardos Albert* és *Oláh Gábor*, a kollégium *Kun Béla dr.* és *Pap Károly dr.* tanárokat küldte ki, *Dóczi Imre* pedig az országos és a református tanáregyesület nevében jelent meg.

— **A vízvezetéki kutak.** A furás alatt álló vízvezetéki kutak közül tegnap már a negyedik számú kut furását is befejezték és így nyolc kut már egészen készen áll. Két kutat, melyek furása nem sikerült, újra kell a vállalkozóknak furatni, de a munkával nem igen sietnek, mert még hozzá sem fogtak ezen kutak furásához.

— **Katholikus főpapok értekezlete.** A magyarországi főpapok ma a hercegprímás budai palotájában értekezletet tartottak. A főpapok a hercegprímás utján üdvözölték *Samassa érseket*, majd áttértek a katolikus autonómia és kongrua tárgyalására.

— **Kereskedők gyűlése a kamaránál.** Rendkívüli szakosztályi ülést tartanak holnap, pénteken délelőtt a kamara kereskedelmi osztályának tagjai, egyesülve a kamarakerület kereskedelmi körének meghívott képviselőivel. A tanácskozásnak három kiemelkedő tárgya van: 1. Az *ipartörvénytervezet* második könyvének kereskedelmi szempontból való megbirálása, melyet *Szávay Gyula* titkár fog előadni. 2. A *vasárnapi munkaszünet* törvénytervezete, melynél *Rácz Lajos dr.* segédtitkár és 3. A *v suti üzletszabályzat* módosításának kérdése, melyben *Rédei Rezső dr.* segédtitkár lesz az előadó. Ez ügyek ismertetése után a szakosztály tagjai a jövő esztendői közgyűlés tárgyait beszélnek meg. A gyűlésen, mely délelőtt 9 órakor kezdődik, a kamara kereskedelmi szakosztályának elnöke, *Szent-Királyi Tivadar* fog elnökölni.

— **Bulgária háborus készülődései?** Budapestről táviratozza tudósítónk: A londoni angol lapokban az a hír terjedt el, hogy *Bulgária* 40 ezer tartalékost behívott. *Bulgária* háborus készülődéseiről szóló híreket még nem erősítették meg.

— **Villamvilágítás a színházban.** A színházban ma este kigyuladtak a villamos lámpák, pompás, kápráztató fénnel öntve el a nézőteret. A színházi villamos világítást tegnap próbálták ki. *Aberle Rajmund* főmérnök és *Rosta főmérnök*, *Körner Adolf* tanácsnok és *Végh Gyula* főkapitány jelenlétében.

— **Megtámadták a püspököt.** Pécsről táviratozza a tudósítónk: *Zichy Gyula* gróf püspök ma bérmauton volt a megyében. Amint egyik községből hinta jána a szomszédos faluba igyekezett, az országút mellett elhúzódó árokba kiugrott két bekormozott arcu ember és egy hatalmas fadoronggal a zárt kocsihoz tártak. Az ütés a kocsi tetejét bezúzta, de a püspöknek semmi baja nem támadt. A két merénylő elmenekült.

— **A város szénszállítása.** *Debreczen* város szénszükségletének ellátására pályázatot hirdetett. Két pályázat érkezett be a városhoz, *Ungár Ignác* és *Fia miskolci cég* és az *Északmagyarországi Egyesített Kőszénbányák* részvénytársasága. A pályázat eredményéről a mai tanácsülésen tett jelentést *Aczél Géza* főmérnök, kinek javaslatára a tanács az

Északmagyarországi bányáknak adta ki a szénszállítást s utasította a tiszti főügyészt, hogy a szállítóval kösse meg a szerződést 1 kor. 84 fill. és 1 kor. 58 fill. árban.

— **A városháza villamfényben.** A villamos világítást a tanács a városházára is bevezetette. Az új világítást ma este próbálták ki. Különösen szép világítást nyer a nagy tanácsterem, melyben nyolc nagyobb villamos lámpa és vagy harminc villamos körte szórja a fényt. Villamos világítás van bevezetve ezenkívül a kis tanácsterembe, a könyvtárszobába és a polgármesteri szobákba. A villamos lámpák mindenütt igen szép fényvel égnek.

— **Myomozás egy régi gyilkosság ügyében.** Pár évvel ezelőtt történt, hogy *Debreczen* egyik eldugott részében, a *Kertész-utca* torkolatánál *Gajzágó Miklós* debreczeni gazdaszt meggyilkolták. A gyilkost azonban nem tudták kinyomozni. Ma egy utcai verekedés nyomán *Sz. F. né* ellen megindították a bűnügyi eljárást, de később kiderült, hogy *Sz. F. né* már akkor nem is lakott *Debreczenben*, amikor ez a gyilkosság történt. Ilyformán aztán az ügy aktái ismét lezárultak.

— **Szombaton is lesz állatvásár.** A városi tanács mai ülésén *Király Gyula* tanácsnok előterjesztést tett aziránt, hogy ezentul szombatonként is legyen állat, esetleg borju vásár. A tanács hozzá járult az előterjesztéshez és elhatározta, hogy ez ügyben felterjesztést intéz a miniszterhez. A vásárra tényleg szükség van így valószínű, hogy azt engedélyezni fogják.

— **Egy rendőrbiztos kalandja.** Kellemetlen kalandja volt ma éjjel *Baróczi András* rendőrbiztosnak. Éjjeli szolgálatból tért haza *Kigyó-utcai* lakására, ahol gyanútlanul lefeküdt. Még el sem aludt, mikor egyszerre hatalmas kődarab repült szobája ablakának, melyet riasztó zajjal betört. A rendőrbiztos felkelt és kiement az utcára, melynek éjszakai homályában egy embert látott menekülni. Az esetről jelentést tett a rendőrségen.

— **Tolvaj cigányasszony.** *Krasznay Ferenczné* egyháztéri lakosnő ma feljelentést tett *Jerémiás Lajosné* cigányasszony ellen, akit azzal vádol, hogy a részére eladás céljából átadott ruhákat ellopta. A rendőrség megindította a vizsgálatot.

— **Eltűnt kerékpár.** *Vakmerő* lo-pás történt ma az *Ajtó-utcán*. *Lévay Károly* kufurró kerékpárját lakása elől ellopták. A meglopott iparos a tolvajlásról jelentést tett a rendőrségen.

— **Rejtélyes bűntény.** *Budapest*ről táviratozza tudósítónk, hogy *Porakovics Mátyás* budai vendéglőst, ki *Kolozsvárról* tért ma éjjel haza a fővárosba, hajnalban eszméletlenül és kifosztva találták a lakása előtt. Azonnal bevitték a *Szent-János kórházba*, ahol délutánra meghalt. A rendőrség megindította a vizsgálatot. A kórház

Fischer Adolf posztónagykereskedőnél Piacz-u. 61. szám.
kizárólag hazai és angol divat szövetek kaphatók.

kezelő orvosa azt vallotta, hogy Pora-kovics Mátyás delirium trémensben halt meg.

— **Royal kávéház** villany fényben gyönyörű látványosság Villany levegő tisztító, külön termék, ebéd, után fekete és uzsonna kávék különlegességek Színház után meleg és hideg vacsorák. Külön termék esténként elsőrendű zenekar. Előre lehet ebédeket és vacsorákat rendelni. Bel és külföldi borok, figyelmes kiszolgálásról gondoskodik Hauer Bertalan tulajdonos.

— **Adomány.** A szegény gyermekek felruházására következő adományok folytak be: Termény és áruaktár 20 kor. Molnár Annus 10 kor. (Molnár Antal igazgató leánya). Közgazdasági Bank 10 kor., Alföldi Takarékpénztár 10 kor., István gőzmalom 20 kor., Korona takaréktár 10 kor., Népegélszövetbank 5 kor., Strasser és Könyg Bpest 20 kor., Aufrecht Vilmos 5 korona. A szegények nevében köszönetet mond a „Polgári asztaltársaság elnöksége.

— **Hova menjünk színház után?** Erre a kérdésre más nevet nem adhatunk, mint Márkus Jenő vendéglőjébe, a messze földön híres és ismert Dréher étterembe. Színházi előadás után Márkus Jenő mindennel szolgál, mi szemnek és szájnak ingere. Frissen csapolt Korona. Pilseni sörei, nagyválasztéku friss vacsorái a legkényesebb gourmandot is kielégítik. Színház után mindig friss vacsora — vadak, halak, mesés jó fajborok. Társaságok részére szeparék vannak. Nagyobb társaság részére a pompás virágterem mindig rendelkezésre áll. Az étteremben naponta cigány zene van. A kiszolgálás jóságáról, az ételek és italok elsőrendű voltáról a tulajdonos Márkus Jenő szavatol.

— **A Hungária kávéház az első kelő családok egyedüli találkozó helye. Naponként zene estély. Dus választék színházi vacsorákban. Saját termésti borok. Társaságok részére külön terem.**

— **Percel Carola** táncziskolájában a beiratkozások megkezdődtek. Szent Anna-utca 22. szám.

— **Szüretre kévi tűzijátékok, röppentyűk nagy választékban kapható Mentze Henrik ujdonságok áruházában Kossuth-u. 4. szám.**

— **Divatos őszi és téli Női és Leány felöltöket, boákat, model kalapokat** csak a Hajdumegye legnagyobb **Rózsa** féle áruházban Kistemplombazár lehet már máttól kezdve **olcsón** vásárolni. Kérem meggyőződni! Legnagyobb raktár.

— **Gyermekjátékszerek, ajándék tárgyak, műparáru különlegességek, valamint háztartási cikkek nagyválasztékban kapható Mentze Henrik ujdonságok áruházában Kossuth u. 4. szám.**

— **Ajánljuk a nagyközönség figyelmébe Hay Károly és fia** tűzifa nagykereskedők raktárát hol legjobb tűzifa waggon és ölszámbra legjutányosabban beszerezhető. Megrendelések **Halköz 4. sz. Telefon 276.**

IRODALOM.

Tánc-Album. Strauss Oszkár, a Varázskeringő népszerű szerzője a Magyar Zenemű Kiadó Társaság kiadásában egy Strauss Oszkár — Tánc Albumot bocsájt közre. Az album, Strauss Oszkár 10 legújabb gyönyörű táncszerzőményét tartalmazza és a külföld szokatlan érdekfűzéséből következtetve, nálunk is

nagy sikert fog aratni. Az invenciózus Strauss e legújabb művével újból bebizonyította, hogy egyike azoknak a zeneszerzőknek, akik a népszerűsége feltétel nélkül érdemesek. A pompás kiállítású album árát a kiadók 3 koronában szabták meg, ami, tekintettel a forgalomban levő 2 oldalas kották árára, hihetetlenül olcsó. — Az album olcsó ára sejteti engedi, hogy nagyon kelendő lesz.

TÖRVÉNYKEZÉS.

Öt nap egy párba jért. A debreczeni törvényszék ma Ormódi Vilmos debreczeni magánhivatalnokot, aki áprilisban kardpárba jött vívott Kandel Farkas péteri földbirtokossal, öt napi államfogházra ítélte. Az ítélet jogerős.

KöZGAZDASÁG.

Ingotlanok forgalma.

Szabó István és neje Rab Aranka veszik a debreczeni 7375 sztkjvben foglalt 1053 négyszögöl majorsági földet Hutflész Katától 10500 kor.

Jámbor Imre és neje Szöllösi Mária veszik a debreczeni 6642 sztkjvben foglalt 3 hold 750 négyszögöl ondódi földet Varga Istvántól 3000 kor.

Lesko István és neje veszik a debreczeni 3942 sztkjvben foglalt 351 1/2 négyszögöl homokkerti szőlőt Szabó Józsefné Bódog Zsuzsánától 3200 koronáért.

Terménytörzsde

Schwarz K. debreczeni bismányos társaság társasági közlése. Budapest, 908. október 1. Készaru változatlan, határidők szilárdabbak. felmondattott 13000 g. buza, 2000 g zab.

1908. októberi buza	11.58. 59
1908. májusi buza	11.91. 92
1909. áprilisi buza	11.91. 92
májusi rozs	9.47. 48
1908. októberi rozs	9.82. 83
1909. áprilisi rozs	9.82. 83
októberi zab	8.02. 03
1908. májusi zab	8.42. 43
1909. áprilisi zab	8.42. 43
1909. májusi tegezi	7.41. 42
1908. júlnesi	---
1908. szeptemberi tengeri	---
1908. augusztusi repesz	---

REGENY-CSARNOK.

Az alpesi Vampyr.

99. **Regény.** Egy órával később a kapitány esőnakba ült, hat matróz hatalmas evezőcsapásai szeldelték a tenger nyugodt sima felszínét.

— Ezt soha sem álmodtam volna, mormogá maestro Balduino elégtelt mosolylyal kezit dörzsölve, hogy ilyen óriás gazdagságra legyen valaha kilátásom.

A gitana távozás után Albert még sokaig nem jutott oly állapotba, hogy gondolatait rendezni képes legyen. Az elmúlt napokon átélte szenvedések végkép megtörték idegeit. Lelkiismeretes, pontos, igazságszerető ember volt. — Neje elvesztése fölötti bánatához hozzájárult még a szülőlknek tartozó beszámolás miatti halálos aggodalma is. Mit fog gondolni a jó becsületes öreg pár, ha megtudják leányuk nyomorult sorsát. Igaz, hogy Albert semmi körülmény közt sem lehetett va amiért okolható, mert hiszen Andor megjelenése, s történet hirtelen halála mindent megma-

gyaraz. De fognak é hitelt adni egykönnyen szavainak? Már a gondolatra, hogy kétekedné ek szinte magánakivül volt a felindulástól. Most, midőn értesítve lett eddig áplált véleményének ellenkezőjéről, először majd megőrült az örömtől. Határtalan szerelme összeolvadva a viszontlátás reményével, szinte megrendítő volt látni az órnagy lelki állapotát, nem esoda tehát, ha komolyabb gondolkodásra, csak a midőn órák mul'tán vére lecsillapult, volt képes. (Folyt. köv.)

Ékszer, zsebórát

bizalommal

jótállás mellett.

Halász Nándor

óra és ékszerésznél

lehet vásárolni.

Debreczen, Piacz-utca 24. sz.

Fehérló szálloda épület.

Száraz hasáb

tölgy tűzifa

jutányos áron waggonként eladó. Megrendelhető

a Forgalmi bank részvénytársaságnál. Piacz-utoza 61.

Eddig nem létező

árban

vásárolható a divatos őszi és téli posztó gyapjuszövet az ujonnan friss árukkal berendezett posztó kerekedésében

Kohn M. Miksa

Hatvan utoza 7. sz.

Nagy választék: Szabott árak.

Tessék meggyőződni.

Legjobb órák,

legszebb ékszerek

szolid árban jótállással

Kurián Gyula műórás

Debreczen, Piacz utca 42.

ATOM.

Moly elleni védekezésre legjobb és legbiztosabb a butorokat, szőnyegeket és függönyöket az elismert Atom porszívó-géppel tisztítani.

Kapható és megtekinthető

Killer Ede butorgyárosnál
Debreczen.

Donogán és Somossy

Menyasszonyi kelengye, szőnyeg áruháza
DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Megérkeztek az

Őszi idény újdonságai

Női ruhakelmék, Flanelok, selymek, ruhadiszekben.

Óriási választék!

Borsajtók

szőlőzuzók, fenyő puttonok,

bornyomózsákok

kaphatók

Sesztina Lajos

vaskereskedőnél, Piacz-u. 23.

Csinos glace,
Finom svéd,
Tartós szarvasbőr

keztük

hölgyek, urak és gyermekek részére óriási választékban

Schön Sandor

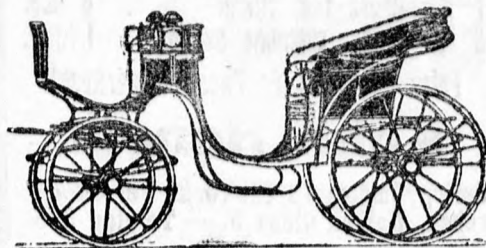
Keztyű, kötszer, és orvosi műszertárban
Debreczen, Piacz-u. 12. sz. (Stenczinger ház.)

Fábián László

kocsigyára

DEBRECZEN, Hatvan-utca 61. szám.

Alapított 1901-ben.

Raktáron tart mindennemű nintót és hajtókoscsit. Régi kocsikat újakra becsereél Jó karban levő javított kocsik mindig raktáron vannak Javításokat olcsón és pontosan eszközöl. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Használt főlgyfa hordók

minden nagyságban és gesztenyefa-transporthordók jó állapotban jutányos áron eladó

Wolf Lipót fiai cégénél

Kismartonban, Sopron-megye.

A Harmat Crème

arczsépitő és bőrápoló kenőcs.

mely teljesen ártalmatlan és sem higanyt sem ólmot nem tartalmaz, a legrovidebb idő alatt megszüntet mindenféle szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtakát (mitesen) bőrbajokat. Kicsimítja a ránczosodni kezdő arczbőrt s azt fehérre simává és üdévé teszi. Legjobb óvszer a szél és a nap befolyása ellen az arcra. Nem zsíros tehát nappal is használható Hátása gyors és biztos

Egy tégely Harmat-Crém 1 kor.

Készítő helye s főraktár:

Mihalovits Jenő gyógyszerháza.

Debreczen,

Főpiacz 31, a városházzal szemben.

A Párisi Nagy Bazár

Dégenfeld-tér

7. sz. alatt, a

Kenyér-piaczon van.

Uj üzlet

Kossuth-utca 17.

a kék csillag-hoz.

Ajánlom dusan felszerelt raktáramat kész árukban u. m. Bluzokban, aljakban gyermekruhákban. — Mérték szerinti elvállalást gyorsan és pontosan teljesítek. Gyászruhákat 6 óra alatt készítek mérsékelt áruk mellett. Saját varroda az üzletben. Azonkívül mindenféle rőfös és rövidáruban nagy választékot tartok.

Szives pártfogást kérem a n. é. közönségnek.

Tisztelettel

Ferenczy József.

Bankegyesület

részvénytársaság

Debreczen, Piacz-utca 72. sz.

Foglalkozik a banküzlet összes ágazataival.

Leszámitol váltókat, utalványokat, nyilt tételeket stb.

Törlesztéses vagy kamatozó kölcsönt nyujt bekebelezés mellett földbirtokokra és házakra.

Előleget ad értékpapirokra, árukrastb.

Atvesz tőzsdei megbizásokat.

Elfogad betéteket könyvecskékre, folyó (chek) számlára, pénztárjegyekre, és

Vállalkozik minden egyéb bank-ügylet kötésére is.

Az igazgatóság.

Az iskolai év kezdete alkalmából

ajánljuk

dusan felszerelt raktárunkat a t. szülők szives figyelmébe

Fiu- és férfi ingek.

Lábravalók és harisnyák.

Nyakkendő, paplanok.

Madráczok és flanel takarók

nagy választékban feltűnő olcsó szabott árukhoz

SZABO LAJOS FIAI

vászona- divat és szőnyeg áruháza

DEBRECZEN, Róssa utca.

Az építetőésépítő közönség figyelmébe

A karczagi vasuti állomás mellett, a legmodernebb gépekkel be-rendezett

géptégla és cserépgyár

az elismert karczagi legtisztább agyagból gyártott kitünő minőségű cserépei: az összes debreczeni fakeskedésekben kaphatók, hol imm-denkor 36 koronáért ezrenként, bármilyen mennyiségbe is beszeresethők.

Apró hirdetések.

10 szög 40 fillér, azontul minden szó 4 fillér, a egkissebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 8 fillér. Apró hirdetések előre fizetendők. — Vidéki tudakozásnál tessék váltásbélyeget csatolni.

25 ezer koronát jövedelmező fűszer üzlettel bíró sarok ház több rendbeli lakásokkal, nagy udvarral 20 ezer koronáért eladó. Értekezhetni Kossuth-u. 15. sz. alatt, 4. sz. lakás az udvarban.

Vigyázzon! Uraktól levetett ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz Rosenberg Béni Bádógos-u. 4. sz.

Tüzifa cser, tölgy, bükk, gyertyán, vargafa vasuti kocsinként, ölenként és felvágva kicsiben és nagyban kapható **Hegedűs Emilnél** Miklós-utca 7. szám.

Fagyapított szőlő és gyümölcs csomagoláshoz kapható legolcsóbban Kontsek Gézőnél.

Liszt stélási és pult (egész lisztkereskedői berendezés) olcsón eladó. Miklós-utca 22.

Keresek megvételre egy használt szódavizes kocsit. Czim a kiadóhivatalba.

Figyelem! Villamos világítást, erőátvitelt, telefonok, villámhárítók, villamoscsengők berendezését, javítását, évi jókarban tartását ugy helyben, mint vidéken legutánzóssabban eszközöl

Földvári L.

Debreczeni első elektrotechnikai gyár és villamos szerelési vállalat Kossuth-utca 1. szám az udvarban. Villamos felszerelési cikkek, műszerek, kerékpárok és alkatrészei legolcsóbb bevásárlási forrása. Képes árjegyzék ingyen. Telefon: 168 szám. Nálam megrendelt villamos világítás és erőátvitelenél, csatlakozó vezetéket is rendezek be. Tanuló felvétetik.

Cséplőgép garnitúrákat veszek és eladok. Géplakatos tanulók felvétetnek Ehrenreich Sámuel Széchenyi-u. 44.

Teljesen új fűszer-stelage azonnal eladó. Értekezhetni Lindenfeld J. Jenő fűszer nagykereskedésében Városház-utca 2.

Kiadó lakás november 1-re, négy szoba, alkov, minden hozzávalóval, gázlústerrel Darabos-u. 5. Értekezni lehet az emeleten.

Kitűnően képesített, kitűnő gyakorlatu tanítónő magánórákat ad, vizsgákra kitűnően előkészít felelősség mellett. Czim a kiadóhivatalban.

Kopirprés jókarban levő megvételre keresetlik. Czim a kiadóhivatalban.

Keresztény uri háznál butorozott szoba kiadó két teológus részére. Darabos-utca 56.

Jó házból való fiu üveges tanulónak felvétetik Blattner József Csapó-u. 1.

Egy ebédlő inga-óra eladó. Deák Ferenc-utca 9. I. 6.

Bankkönyvvezető elvállal hivatalos órákon kívüli könyvelést és levelezést. Czim a kiadóhivatalban.

KIVONAT.

- 1 kg. Családi vegyes kávé . . . 2 kor.
- 1 " Törmelék csokoládé . . . 1.80 f.
- 1 " Orosz tea, finom . . . 6 kor.
- 5 " Finom csemege szőlő . . . 1.40 f.

Friss Szardínia és Cacao megérkezett

Kohn Henrik

déli gyümölcs és csokoládé kereskedésében, Hatvan utca 5. — Telefon 388.

Legbiztosabb szépitőszert a

Fáy-féle Arcz-Crém

hatása csodás!

Szépit, fiatalít! Legkitűnőbb szer szeplő, májfoltok, pattanások és az arczbőr tisztátalanságai ellen. Egy tégely 1 kor. hozzávaló „Fáy” szappan 1 korona.

Illatszerek minden illatban

1—2—3 koronás üvege.

Ugyancsak legnagyobb raktára minden belföldi és külföldi gyógyszer különlegességeknek, pipere cikkeknek és hasonlított gyógyszereknek. Kapható a készítő

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerésznél

DEBRECZEN, Kossuth-utca 8. sz.

„Arany egyszaru” gyógyszerár.

Telefon sz. 496. Telefon sz. 496.

MERKLER SOMA

nap és esőernyő gyártó

Temesvár — Debreczen.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát

férfi- és női esernyőkben

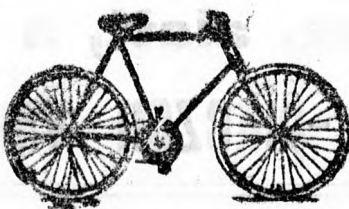
2 koronától a legfinomabb kivitelig.

Iskolai gyermek esernyőket

1 korona 60 fillértől.

Rizárdólag francia mellfűzőkben

nagy választék 3 koronától feljebb.

Kerékpárosok el ne mulasszák Debreczen és Vidéke legnagyobb kerékpár raktárát felkeresni, hol a hírneves

Puch és Viktoria kerékpárok

eredeti gyári árakban, kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók.

Kerékpár alkatrészek ugy mint Gumik, acetilin lámpák, csengők, kürtök, nyergek, nagy raktár felhalmozódás miatt 25% árleengedéssel kaphatók.

Kerékpár javítás, Zománcozás és Nickelésés jótállás mellett elvállaltatik. — Árjegyzék ingyen és bérmentve. — Tisztelettel

ROSENBERG és HAMMER DEBRECZEN

Piacz-utca 8. szám, a kereskedelmi akadémiá épületében.

Villamos-világítási és erőátvitel

berendezések,

lakások, üzletek és egyéb helyiségek részére legelőnyösebben és a legnagyobb szakértelemmel

A Ganz-féle Villamossági R. T.

debreczeni építészeti irodája

(Piacz-u. 72.) által készítettnek.

Szakszertű felvilágosítással, tervezetekkel és költségvetéssel bárkinek díjtalanul szolgál.

Világítótestek, csillárok és szerelvények dus választéka.

Telefon 568. sz. Telefon sz. 568.

Rose Dezső

ékszerész

Debreczen, Piacz-u. 55.

(Hungária mellett.)

Elismert legmegbízhatóbb bevásárlási forrás.

Hajdusági Bajuszpedra

Szép a bajusz

a híres

HAJDUSÁGI PEDRO-VAL.

Elismert legjobb különlegesség a bajusz növekedésére és ápolására, mely meg nem avasodó zsírmentes növényi balzsamos anyagokból készült.

Hatása gyors és biztos Törvényesen védve.

1 doboz 50 fillér, postán csak 3 doboz küldetik 3 kor. 15 fillér, bérmentve utánvétellel.

Egyedüli készítő

Grósz Nagy Ferencz

gyógyszerész.

DEBRECZEN, Kossuth-utca 8. sz.

„Arany egyszaru” gyógyszerár.

Telefon 496. sz. Telefon 496. sz.

Férfi és fiu Box czipők legolcsóbban

a Központi czipő és kalap áruházban Dréher sörcsarnok mellett. Telefon 435.